

'Redeeming Our Captives: Assessing Modern Situations'

- I. Conflict among Prime Ministers
- II. Torah Sources – Gittin 45a
 - A. Exception of Yehoshua ben Chanania
 - B. P'sak of Shulchan Aruch
- III. Applicability to modern day Israel – B'Ikvei hatzon 32
 - A. Are releasing terrorists' equivalent to the Mishna?

The Prime Ministers p. 221

P. 309

freeing of a hijacked Lufthansa plane and its passengers...
 "Oh yes, I fully understand your feelings," said Golda cynically, arms folded as tight as a drawbridge. "I fully understand the feelings of a European prime minister saying, 'For God's sake, leave us out of this! Fight your own wars on your own turf. What do your enemies have to do with us? Leave us be!' And I can even understand" – this in a voice that was grimmer than ever – "why some governments might even decide that the only way to rid themselves of this insidious threat is to declare their countries out of bounds, if not to Jews generally then certainly to Israeli Jews, or Jews en route to Israel. It seems to me this is the moral choice which every European government has to make these days."
 And then, in a voice hardened ruthlessly, she thundered, "European governments have no alternative but to decide what they are going to do. In each one that upholds the rule of law I suggest there is but only one answer – no deals with terrorists; no truck with terrorism. Any government which strikes a deal with these killers does so at its own peril. What happened in Vienna is that a democratic government, a European government, came to an agreement with terrorists. In so doing it has brought shame upon itself. In so doing it has breached a basic principle of the rule of law, the basic principle of the freedom of the movement of peoples – or should I just say the basic freedom of the movement of Jews fleeing Russia? Oh, what a victory for terrorism this is!"
 The ensuing applause told Golda that she had gotten her message across to a goodly portion of the Council of Europe, so off she flew to Vienna.
 She was ushered into the presence of the Austrian chancellor, an affably dressed, bespectacled, heavy-set man in his mid-sixties whom she knew to be the son of a Jewish clothing manufacturer from Vienna. She grasped his hand, which he shook while rising with the merest sketch of a smile and emerging from behind the solid protection of his desk. "Please take a seat, Prime Minister Meir," he said formally.

the prime minister, his face cold, hard-pinned. "Can you recommend any one of them to the government?"

"No."

"In that case," said Rabin with alacrity, "since the terrorist ultimatum is scheduled to run out at two P.M. tomorrow, I intend to propose to the full cabinet that we negotiate with the hijackers for the release of the hostages. We will negotiate through the French. If we are unable to rescue them by force we have no moral right to abandon them. We must exchange them for terrorists held here in our jails in Israel. Our negotiations will be in earnest, not a tactical ruse to gain time. And we will keep our side of any deal we strike."

"I object," countered Peres.

"I'm sure you do," muttered Rabin between his teeth, but this time Peres was not to be silenced.

"We have never agreed in the past to free prisoners who have murdered innocent civilians," he thundered. "If we give in to the hijackers' demands and release terrorists, everyone will understand us but no one will respect us. If, on the other hand, we conduct a military operation to free the hostages, it is possible that no one will understand us, but everyone will respect us, depending, of course" – this in a whisper – "on the outcome of the operation."

Rabin, glowering, decanted his unrestrained rage: "For God's sake, Shimon, our problem at this moment is not more of your heroic rhetoric. If you have a better proposal, let's hear it. What do you suggest? You know as well as I do that the relatives of the hostages are stalking us day and night. They are beside themselves with fear, clamoring for us to make an exchange, and for good reason. What do they say? They say that Israel freed terrorists

1) תלמוד בבלי מסכת גיטין דף מה עמוד א

מתני'. אין פודין את השבויין יתר על כדי דמיהן, מפני תיקון העולם; ואין מבריחין את השבויין, מפני תיקון העולם; רשב"ג אומר: מפני תקנת השבויין.
 גמ'. איבעיא להו: האי מפני תיקון העולם - משום דוחקא דצבורא הוא, או דילמא משום דלא לגרבו ולייתו טפוי? ת"ש: דלוי בר דרגא לברתיה בתליסר אלפי דינרי זהב. אמר אביי: ומאן לימא לן דברצון חכמים עבד? דילמא שלא ברצון חכמים עבד.

2) תלמוד בבלי מסכת גיטין דף נח עמוד א

ת"ר: מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהלך לדרך גדול שברומי, אמרו לו: תינוק אחד יש בבית האסורים, יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו: סדורות לו תלתלים. הלך ועמד על פתח בית האסורים, אמר: +ישעיהו מב+ מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזזים? ענה אותו תינוק ואמר: הלא ה' זו חטאנו לו ולא אבו בדרכיו הלך ולא שמעו בתורתו. אמר: מובטחני בו שמורה הוראה בישראל, העבודה! שאיני זז מכאן עד שאפדנו בכל ממון שפוסקין עליו. אמרו: לא זז משם עד שפדאו בממון הרבה, ולא היו ימים מועטין עד שהורה הוראה בישראל. ומנו? רבי ישמעאל בן אלישע.

3) תוספות מסכת גיטין דף מה עמוד א

דלא ליגרבו ולייתו - והא דתניא בפ' נערה (כתובות נב.) נשבית והיו מבקשין ממנה עד עשרה בדמיה פעם ראשון פודה שאני אשתו דהויא כגופו יותר מבתו דהכא ועל עצמו לא תיקנו שלא יתן כל אשר לו בעד נפשו ור' יהושע בן חנניא דפרקיה לההוא תינוק בממון הרבה בהניזקין (לקמן דף נח.) לפי שהיה מופלג בחכמה אי נמי בשעת חורבן הבית לא שייך דלא ליגרבו.

4) תוספות מסכת גיטין דף נח עמוד א

כל ממון שפוסקין עליו - כי איכא סכנת נפשות פודין שבויין יותר על כדי דמיהן כדאמרין בפרק השולח (לעיל דף מד.) גבי מוכר עצמו ואת בניו לעובדי כוכבים כ"ש הכא דאיכא קטלא אי נמי משום דמופלג בחכמה היה.

5) שולחן ערוך יורה דעה סימן רנב סעיף ד

ד אין פודין השבויים (ד) יותר (ה) מכדי דמיהם, מפני תיקון העולם, הו' שלא יהיו האויבים מוסרים עצמם עליהם לשבותם. ז] אבל אדם יכול לפדות את עצמו בכל מה שירצה. ח] וכן לת"ח, או אפילו אינו ת"ח אלא שהוא תלמיד חרף ואפשר שיהיה אדם גדול, פודים אותו בדמים מרובים. (ואם אשתו כאחר דמי או לא, עיין בטור אבן העזר סי' ע"ח).

6) ים של שלמה מסכת גיטין פרק ד סימן סו

שמעתי על מהר"ם מרוטנבר"ק זכרונו לברכה, שהיה תפוס במגדול אייגזהם כמה שנים, והשר תבע מן הקהלות סך גדול, והקהלות היו רוצים לפדותו, ולא הניח, כי אמר אין פודין השבויים יותר מכדי דמיהם. ותמה אני, מאחר שהיה תלמיד חכם מופלג, ולא היה כמותו בדורו בתורה ובחסידות, וש"י לפדותו בכל ממון שבעולם, ואם מרוב ענותנותו לא רצה להחזיק עצמו כתלמיד חכם מופלג, מכל מקום היה לו לחוש על ביטול תורה, כאשר כתב בעצמו, שהוא היה יושב בחושך וצלמות, בלי תורה ואורה, והיה מקונן שלא היו אצלו ספרי הפוסקים והתוספות, ואיך לא היה חש לעון ביטול התורה, מאחר שרבים צריכים לו. ובודאי דעתו היה, שאם יפדו אותו, אם כן יש למיחש שלא יעשו כן כל השרים לתלמיד חכם המופלג שבדור, בעבור רוב הממון, עד שלא יספיק ממון הגולה לפדותם, ותשתכח התורה מישראל. כי גם שמעתי שהיה בדעת אותו הצורך לתפוס גם הרא"ש תלמידו, ונודע לו, וברח לטוליטילא, ונצול ברחמי וברב חסדיו. ומשום הכי אמר החסיד, מוטב שתאבד מעט חכמה היתרת מישראל, ממה שתאבד חכמת התורה עיקר,

7) תלמוד ירושלמי מסכת תרומות פרק ח דף מו טור ב/ה"ד

רבי איסי איתצידי בספסופה אמר רבי יונתן יכרך המת בסדינו אמ' רבי שמעון בן לקיש עד דאנא קטיל ואנא מיתקטיל אנא איזיל ומשיזיב ליה בחיילא

8) Hagoas Maimonios Rotzeach 1:15

הלכות רוצח ושמירת נפש

פרק ראשון

היות לא תחום שנידון בו. בחכמים דרשי הכי ודלא כמו ר' יהודה דאמר נאמר כפי לא תחום ואמר בגמרא וחספין לא תחום מה ליהוה סמון אף כפי פסוק ורש"י חספ כפי חושש את שמתו כפי תורה.

הש"י. עבר על לא תפסודו כפי. בירושלמי חספין אפילו להבנים עצמו חספס סכנה.

9) Piskei Teshuvos 426:2 Be'Ikvei Hatzon p. 206

פ"ט: ב] מוכר על לא תפסודו חספין סק"כ בענין להכניס עלונו בספק סכנס בשביל הללת חכירו. ועיין בספר אגודת אוונט מסגולות חכמים ז"ל וז"ל שכתב טעם לכוון זה דהרי"ף והרמב"ם והרא"ש והסו"ק לא הביאו דברי הירושלמי כזה משום דס"ל דתלמודא דין פליג על הירושלמי כפי ע"ש. ושם בסוף הספר בהשגחות הביאו בשם הרדב"ז ח"ג סימן תרכ"ז שכתב כן בפשיטת דפוסא דרובי ענין פולחי דחכמים (פ"ט) נפית לוידי סי' קי"ז ס"ק ט"ו הכאחי דברי רדב"ז אלו ע"ש

10) Nishmas Avraham 3:317

saved the whole world.^[86]
The *Igrot Moshe*^[87] writes that we may not require a person to put himself in possible danger to save his fellow from certain danger ... However, if he wishes to do so he is permitted since, at least, a Jewish life will be saved. This is also the ruling of the *Tzitz Eliezer*^[88] who writes that a Jew is permitted to donate a kidney for transplantation into another; moreover he will be performing the very great *mitzvah* of saving the life of a Jew. Therefore, transplanting a kidney from a live, healthy donor to a *seriously ill* person will be permitted if the procedure does not place the donor in danger.^[89] This is also the ruling of *Rav*

76. תורה שרעל פה רבך מי חספין. ענין חספין

בסוף הקיץ בשנת תש"ל ג"כ היתה מדינת ישראל במצב של שלום – [בין מלחמה למלחמה], ותפסו טרוריסטים ערבים שני אוירונים מלאים יהודים תיירים בחזרתם מא"י לאמריקא, והוליכום לירדן, והיו מאיימים להרוג את כולם, ובין השבויים הי' הגאון הר"ר יצחק הוטנר ז"ל, ראש ישיבת רבנו חיים ברלין. ועלה אז על לב חבר מתלמידיו העשירים להגיש כמה מיליוני דולרים למשרד החוץ של ארה"ב, שיגישו הם הון זה לערכים הטרוריסטים ע"מ שישחררו את רבם הגר"י הוטנר, ודנו אז הרבנים בדין המשנה (גיטין מה.) דאין פודין את השבויים יתר על כדי דמיהם, ובגמ' איתא הטעם – דלא לגרבו ולייתו טפי, ולפי הטעם הזה, אפילו ירצו הקהל לתת מעצמם יהיה אסור, ולא רק שאין מטריחים על הציבור לחייבם לפדות בסכומים כהגדולים. אך עיי"ש בתוד"ה דלא לגרבו, דבשבוי המופלג בחכמה מותר לפדותו אפי' ביותר מכדי דמיו, והובאו דבריהם בשו"ע יו"ד סי' רנ"ב ס"ד. והיו מן הרבנים אז שהיו סבורים לומר שאף הגר"י הוטנר הי' דינו כן – כת"ח מופלג, ואשר על כן יש לפדותו אפי' ביותר מכדי דמיו. וטען אז כנגדם הגר"ר יעקב קמינצקי ז"ל, דאין החשבון הזה צודק כלל, דכל הך דינא דפדיון שבויים ליתא אלא בשעת שלום, אבל בשעת מלחמה א"א לומר שמחוייבים להפסיק מללחום ע"מ לפדות את השבויים בממון, שהרי ע"י כן נמצינו מסייעים להאויב באמצע המלחמה, כי ע"י מתן הכספים הגדולים להאויב, הלא יוכלו לחזק עוד יותר את מצבם במלחמה.